

A portrait of Nine Kooiman, a woman with wavy blonde hair, wearing a purple long-sleeved top and a grey skirt. She is standing against a dark blue background. The text is overlaid on the lower half of the image.

In *Het verhoor* voelen we mensen met invloed op ons werk aan de tand. Dit keer: Nine Kooiman, voorzitter van de Nederlandse Politiebond. 'We moeten een duidelijke grens trekken en soms ook nee zeggen.'

CV

NINE KOOIMAN (45)

Functie: voorzitter
NPB (2023). Lid
Tweede Kamer voor
de SP (2010-2018),
o.a. woordvoerder
Veiligheid en Justitie.
Eerder werkte ze in de
jeugdbescherming.

Opleiding: Hbo
Maatschappelijk werk
en dienstverlening

Thuis: getrouwd met
Daan, twee zoons.

Dit verhoor vond plaats op een maandag van 14.15 tot 15.45 uur in het Huis voor Veiligheid in Baarn. Een atypische vergaderkamer, in politiekleuren: donkerblauw met gouden accenten. Nine schuift de stoel aan haar rechterhand opzij. 'Ga lekker hier zitten, dat praat toch een stuk prettiger dan zo tegenover elkaar.'

Eerst...

Wat... deed je gisteravond om half tien?

'Werken! Hahaha... wat erg, op een zondagavond. Ik was de nieuwe werkweek aan het voorbereiden.'

Stel dat we in je persoonlijke zoekgeschiedenis duiken, wat komen we dan tegen?

'Pokémonkaarten! Mijn kinderen willen heel graag een nieuwe set. En we gaan op vakantie naar Tenerife, dus daar heb ik ook nog een zoekslag op gedaan.'

Je was jarenlang Tweede Kamerlid en bent sinds 2023 voorzitter van de Nederlandse Politiebond (NPB). Was die overstap een grote switch?

'Totaal niet! Als SP-woordvoerder Veiligheid en Justitie heb ik in acht jaar in elk vakgebied diensten meegedraaid. Dus ik kende de politieorganisatie vrij goed. Ik voel me ook echt blauw, verbonden met de mensen. Toen mijn zoontje van acht vroeg wat ik deed, legde ik het zo uit: ik mag zorgen voor de mensen die zo goed voor Nederland zorgen. "Wauw!" was zijn reactie. En zo voel ik het ook. Ik ben heel trots dat ik dit werk mag doen.'

Loop je nog steeds diensten mee?

'Ja, dat móét. Ik wil weten wat er leeft, waar de mensen tegenaan lopen. Ik kan niet de belangen van politiemensen

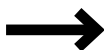
vertegenwoordigen als ik ze niet zelf spreek. Dus draai ik elke maand minimaal twee diensten mee. Deze week met een wijkagent in Amersfoort, vorige week bij Basisteam Rotterdam Centrum. Dat doe ik ook bij de opsporing en de ondersteuning. Juist omdat ik overal lijntjes heb, maakt dat mijn positie bij al die strategische overlegtafels sterker.'

Welke dienst is je bijgebleven?

'Tijdens afgelopen jaarwisseling liep ik mee in Rotterdam. Sowieso een drukke nacht, maar daar bovenop kwamen ook nog eens drie gruwelijke incidenten. We kwamen net terug van het plaats delict en toen stond het Team Collegiale Opvang al klaar. De teamchef zei: "Nine, jij moet ook even in gesprek. Ik vroeg hem: je hebt nu je hele team opgevangen, alle verhalen gehoord, hoe is het nu met jou?" En hij brak. "Heb je die bebloede kleding van mijn collega's gezien?" Dat illustreert waarom ik me zo met politiemensen verbonden voel. Jullie zijn strijdbaar, rechtvaardig en loyaal. Als je niet uitkijkt, zullen jullie je oneindig blijven inzetten. Ik zie het echt als mijn taak dat van jullie loyaliteit geen misbruik wordt gemaakt. **Want we moeten politiemensen heel zien te houden.'**

Je voorganger Jan Struijs gaf dit advies mee: "Wees bestuurlijk en politiek sensitief en blijf dicht bij je leden. Maar vooral: doe het op jouw manier." Waarin kunnen we jouw hand herkennen in de NPB?

'Ik zie mezelf vooral als verbindende factor tussen alle partijen. Ik ken het politiek-bestuurlijke veld: het veiligheidsdomein, het zorgdomein. Ik heb elke gevangenis van binnen gezien. Ik drink koffie met het Openbaar Ministerie als we problemen ondervinden. Zoals rondom de demonstraties: hoe kunnen we samen zorgen dat de hele rechtsketen niet vastloopt? Ook binnen het driehoeksoverleg is nu meer oog

‘De politie is niet de sterke arm van de politiek’

voor de capaciteitsvraag van de politie. Dat vind ik grote winst. Maar hoewel mijn kracht zit in de verbinding, schuw ik het niet om het soms ook te laten schuren.’

Zoals met de politieacties in 2023 rondom de RVU, de regeling vervroegd uittreden?

‘We gaan dit winnen, zei ik aan het begin van die negen maanden durende acties. Want hierop was geen compromis te maken. Dat zeg ik dan ook duidelijk, ook aan tafel met de korpsleiding of het ministerie: mijn grens ligt hier. We zoeken de samenwerking waar het kan. Maar ik ga altijd voor de hele regenboog én de pot met goud aan het eind. De NPB telt bijna 34.000 leden en daar kom ik maximaal voor op.’

Politici zijn unaniem in hun waardering voor de politie. Toch becijfer jij dat de politie op termijn afstevent op een begrotingstekort van 850 miljoen. Wat kan jij daarin veranderen?

‘Heel veel. Ik heb een groot netwerk in de Tweede Kamer en dus veel contact met de mensen die de politieke plannen gaan uitwerken. Al voordat de verkiezingsprogramma’s waren geschreven, waarschuwden we partijen voor de oplopende tekorten. Onze zorg voor personeel en maatschappij uit ons position paper zag je terug in de verkiezingsprogramma’s. Tijdens een formatie ga ik dan weer de boer op. Ik pas mijn taal en toon aan op de partijen die samen om tafel zitten. Net zoals we rondom het vuurwerkverbod als vakbonden, Centrale Ondernemingsraad en de korpsleiding samen een standpunt innamen. Met resultaat: het vuurwerkverbod is erdoor. Niet alleen

hebben we het als vakbonden op de agenda gezet. Politieke vraagstukken vertalen naar de praktijk en samenbrengen in zo’n position paper, ik deed niet anders in de Kamer. Ik wist dus welke politieke hobbels genomen moesten worden voor deze wetswijziging. Zo vond de VVD de handhaafbaarheid een belangrijk thema. Dus vroeg ik de korpsleiding om daar oplossingen voor te bedenken. En dit deden we opnieuw om het dreigende begrotingstekort voor 2026 van tafel te krijgen.’

Wat frustrereet jou in je werk?

‘De politie wordt afgeschilderd als een rupsje-nooit-genoege. Maar kijk welke extra taken de politiek op ons bord legt: polarisatie, demonstraties, femicide, verwarde personen, de invoering van een nieuw Wetboek van Strafvordering. Stuk voor stuk belangrijk, maar dat kan niet zonder extra geld. **De politie is niet het vaatdoekje van de maatschappij.** Daar pas ik voor. Het is ook belangrijk dat we een duidelijke grens trekken en soms ook nee zeggen. Continu de A12 afzetten gaat ook ten koste van bijvoorbeeld de aanpak van huiselijk geweld. Ook daar moeten we voldoende slagkracht voor overhouden.’

PO21, de vernieuwde en verkorte basispolitieopleiding, is aangedragen als oplossing voor de capaciteits tekorten. Maar ervaren collega’s maken zich zorgen over het niveau van hun ‘startbekwame’ collega’s.

‘Opleiden betekent niet alleen voldoende opleidingsplekken creëren, maar ook zorgen voor voldoende ondersteuning en begeleiding. Die capaciteit is onvoldoende, met name in de opsporing. PO21 is nog niet voldoende toegelegd op opsporingsonderzoeken. Daarom hebben we als vakbond een heel opleidingsinstituut opgezet. Gepensioneerde leden scholen nieuwe collega’s daarin bij in de tactische opsporing, onder toezicht van de Politieacademie. Zo dragen wij als vakbond actief oplossingen aan. Of denk aan de opleidingen aan

mbo- en hbo-instellingen: het is er allemaal. Zorg dan dat het gebeurt, zeg ik dan ook tegen de minister.'

Je pleit niet alleen voor meer mensen, meer geld en meer middelen. Je vraagt ook dat de politiek stopt met het "politiseren" van de politie. Leg dat eens uit.

'De politie is de sterke arm van de wet. Niet de sterke arm van de politiek. Onze collega's op straat vangen letterlijk de klappen op van de polarisatie in de Tweede Kamer. Ze bieden geen oplossingen voor maatschappelijke problemen en de politie betaalt de rekening. **De politiek moet beter beseffen wat het uitvergroten van tegenstellingen betekent voor ons.'**

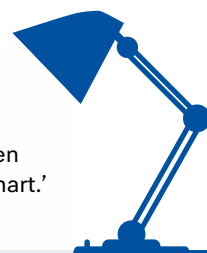
Hoe voorkom je dat de politie steeds de kop van jut is?

'Ik vind het belangrijk dat de politiek niet de inzet van de politie bepaalt. Wij zijn neutraal en onafhankelijk. Daar spreek ik Tweede Kamerleden ook op aan. Zij krijgen nooit nee te horen. Maar als je kijkt hoe wij ingezet worden bij al die bezettingsacties, dan

vind ik dat oneigenlijk gebruik van de politie. We zijn geen veredelde wegsleepergeling. Bel ons voor een daadwerkelijk veiligheidsrisico. Inmiddels zie je wel dat hierover discussie gaande is tussen burgemeesters, Openbaar Ministerie en politie. Een politiechef kan tegenspraak geven, maar het zou helpen als die rugdekking krijgt en de politie ook nee mag zeggen. We kunnen geen marathon blijven lopen.'

Op welk moment voelde je die verbondenheid met 'blauw' het sterkst?

'Vorig jaar liep ik de Vierdaagse met Eenheid Midden-Nederland, in uniform. Toen ik dat pak moest inleveren, stonden de tranen in mijn ogen. Ik droeg die vlammen op mijn schouders met trots. De detachementsleider zei: "Je draagt het niet meer op je schouders, maar wel in je hart." Zo voel ik het ook. En dat gun ik elke collega. Sommige mensen maken een onderscheid tussen blauw, grijs en ondersteuning. Onzin. We hebben allemaal die blauwe vlam in ons hart.'

Nine, leg eens uit...

Anthony van Baal, wijk-agent Basisteam Peelland (Eenheid Oost-Brabant)

Extra geld stroomt weg in lagen van bureaucratie, mislukte ICT-projecten en eindeloos overleg terwijl de basispolitiezorg is ingestort. Waarom vraag je nog steeds om meer geld voor de politie?

'Je hebt geen ongelijk. Ik vind ook dat je sturingsproblemen niet kan oplossen door nog meer managers. Daarom is het belangrijk om

ook de zeggenschap van onderop goed in te richten. Maar zoals ik aangaf: meer taken uitvoeren kan niet zonder meer budget.'

Judith van Dalen, operationeel specialist, AVIM (Eenheid Midden-Nederland)

Waarom is er nog altijd niet één politievakbond?

'Dit gaat me echt aan het hart. Als NPB vertegenwoordigen we bijna 34.000 collega's. Maar onlangs

heeft de ACP definitief besloten om te fuseren met de CNV. Die versnippering is niet handig. Als je drie verschillende politiegeluiden hoort als politiek, waar luister je dan naar? Dan ga je selectief shoppen. Maar we zullen ons nu moeten inzetten om hetzelfde geluid naar buiten te organiseren. We dienen dezelfde belangen. Ik maak geen position paper zonder dat we met elkaar optrekken. Daarin zit onze kracht.'